

Sparbarometer

Tredje kvartalet 2004

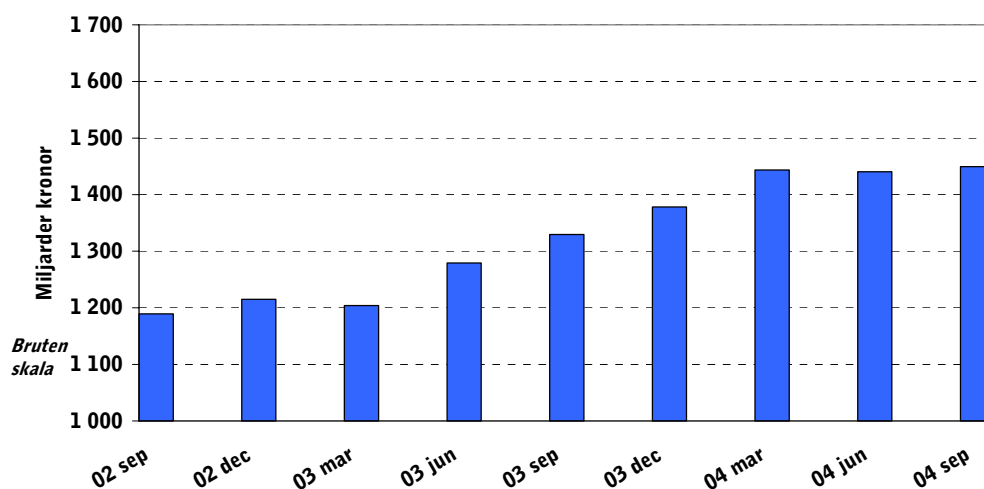
Sparbarometern visar hushållens finansiella sparande och skuldsättning över tiden och hur detta sparande fördelats mellan olika sparformer. Den ger dock ingen fullständig bild av förmögenhetssituationen, eftersom statistiken bara avspeglar det finansiella sparandet och de finansiella tillgångarna – bankinlåning, pensionsförsäkringar, fonder etc. Det innebär att hushållens investeringar i bostäder och i andra reala tillgångar inte finns med. I en samlad bedömning av hushållens förmögenhetsutveckling och skuldsättning måste givetvis även det reala sparandet beaktas.

Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom cirka en månad efter kvartalsskifte. Eftersom materialet baserar sig på korttidsstatistik kan det ske revideringar när årsstatistiken blir tillgänglig.

Hushållens finansiella förmögenhet och skuldkvot

Hushållens finansiella nettoförmögenhet - tillgångar minus skulder – förändrades knappast alls mellan årets andra och tredje kvartal. Görs jämförelsen lite längre bakåt i tiden kan man notera en kontinuerlig uppgång under 2003 och början av 2004 som sedan planat ut.

**Hushållens finansiella nettoförmögenhet vid kvartalsslut
(inkl. kollektiva försäkringar) 2002 kv. 3 - 2004 kv. 3**

Ser man på tillgångssidan var ökningen relativt kraftig under t.o.m. första kvartalet i år. Därefter har ökningen fortsatt, men i måttligare omfattning. Huvudförklaringen till detta förlopp torde kunna sökas i börsutvecklingen.

När det gäller skulderna var ökningen 45 Mdr under andra kvartalet, medan ökningen under tredje kvartalet blev lägre, cirka 30 Mdr, eller marginellt högre än förmögenhetstillväxten. Det innebär att skuldkvoten (dvs. finansiella skulder i förhållande till finansiell förmögenhet) ökar något. Skuldkvoten har sedan tredje kvartalet 2002 legat stabilt i intervallet 61 – 64 procent. Dessförinnan ökade skuldkvoten successivt, från en mycket låg nivå (drygt 40 procent) år 1999 då börsvärdena stod på topp.

Hushållens ställning*

Miljarder kronor

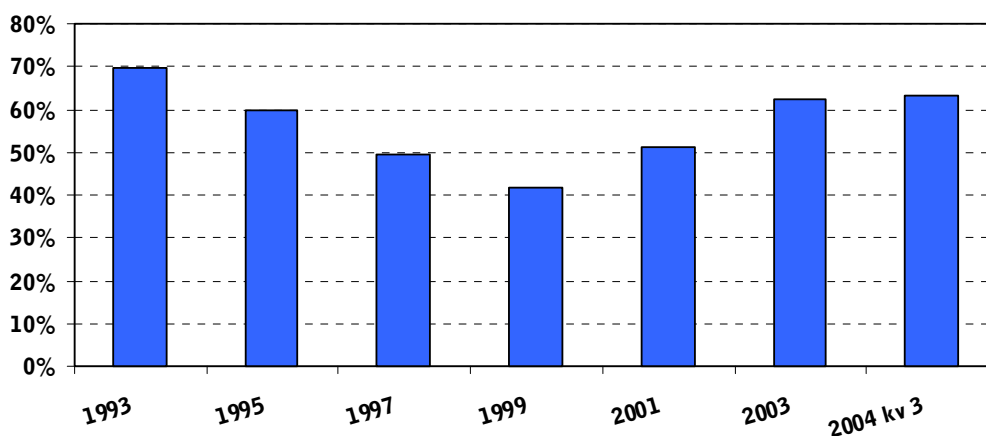
	02 sep	02 dec	03 mar	03 jun	03 sep	03 dec	04 mar	04 jun	04 sep
Finansiella tillgångar	2 060	2 095	2 096	2 190	2 254	2 328	2 394	2 421	2 447
Inkl. kollektiva försäkringar**	2 497	2 540	2 555	2 663	2 743	2 832	2 913	2 954	2 994
Skulder	1 308	1 325	1 351	1 384	1 413	1 454	1 469	1 513	1 544
Finansiell nettoförmögenhet	753	770	745	805	842	874	925	907	903
Inkl. kollektiva försäkringar	1 189	1 215	1 204	1 279	1 330	1 378	1 444	1 440	1 450
Skuldkvot***	63,5%	63,2%	64,4%	63,2%	62,7%	62,4%	61,4%	62,5%	63,1%
Inkl. kollektiva försäkringar	52,4%	52,2%	52,9%	52,0%	51,5%	51,3%	50,4%	51,2%	51,6%

*) Exklusive hushållens intresseorganisationer.

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

***) Finansiella skulder i förhållande till finansiella tillgångar exkl. kollektivt försäkringssparande.

Hushållens finansiella skuldkvot (exkl. kollektiva försäkringar), vid kvartalsslut

Nedan redovisas tillgångar och skulder i relation till hushållens disponibla inkomster, dvs. inkomst efter skatter och bidrag. Under årets första tre kvartal har förmögenheten både i brutto- och nettotermer ökat i förhållande till disponibelinkomsterna. Notera att det fortfarande är långt till de nivåer som rådde vid millennieskiftet, då börserna stod som högst. Nettoeffekten av skuld- och förmögenhetstillväxten så här långt under 2004 kan beskrivas som status-quo, dvs. nettoförmögenheten relativt disponibelinkomsterna har i princip inte förändrats.

Hushållens finansiella nyckeltal

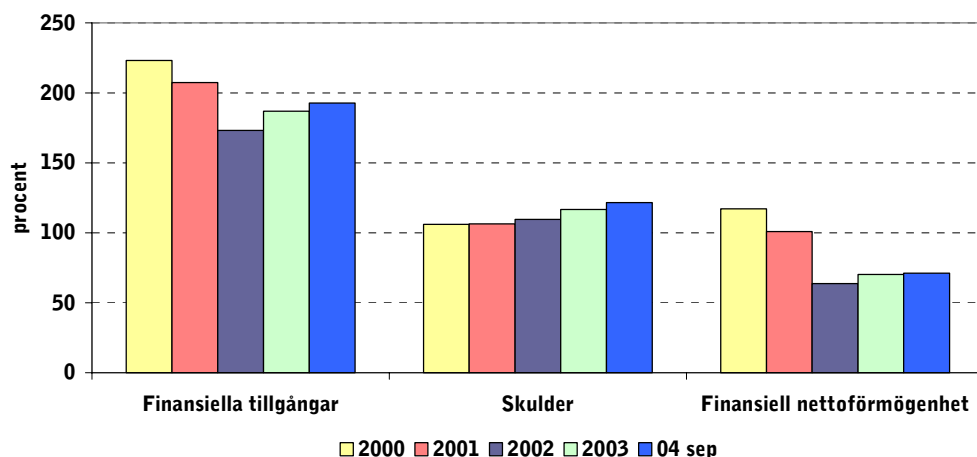
Miljarder kronor, ultimo december	2000	2001	2002	2003	04 sep
Hushållens disponibla inkomster	1058	1153	1209	1246	1270 *
Finansiella tillgångar	2362	2391	2095	2328	2447
i procent av disponibla inkomster	223	207	173	187	193
Inkl. kollektiva försäkringar **	2746	2807	2540	2832	2994
i procent av disponibla inkomster	260	243	210	227	236
Skulder	1123	1228	1325	1454	1544
i procent av disponibla inkomster	106	106	110	117	122
Finansiell nettoförmögenhet	1239	1164	770	874	903
i procent av disponibla inkomster	117	101	64	70	71
Inkl. kollektiva försäkringar **	1624	1579	1215	1378	1450
i procent av disponibla inkomster	153	137	101	111	114

*) Den disponibla inkomsten 2004 bygger på Konjunkturinstitutets prognos.

**) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Tillgångar, skulder och nettoförmögenhet i procent av hushållens disponibla inkomster

Ultimo december

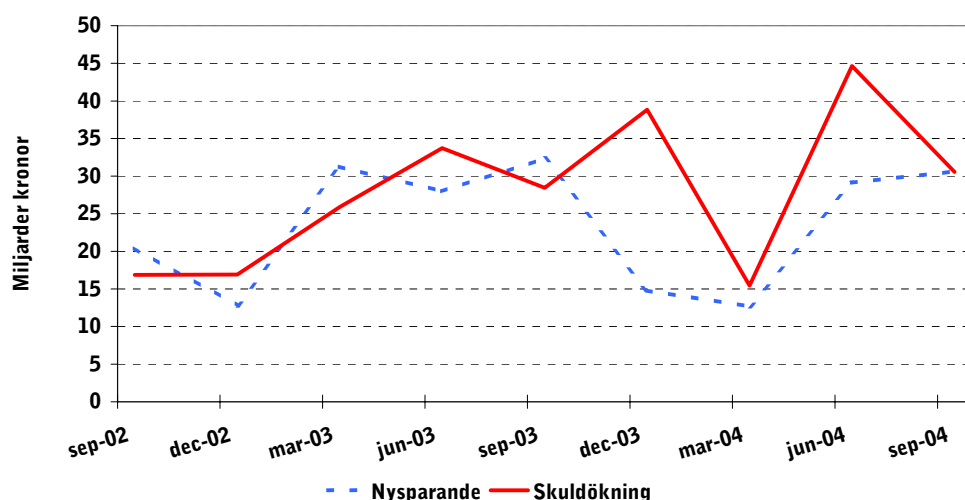
Hushållens nysparande och skuldökning

Nysparande under perioden	2002		2003				2004		
	3 kv	4 kv	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.
Miljarder kronor									
Nysparande, brutto	20,4	12,8	31,3	28,0	32,4	14,8	12,7	29,1	30,7
Inkl. kollektiva försäkringar*	34,7	28,4	45,1	42,6	46,8	30,6	27,1	43,8	44,1
Skuldökning, brutto	16,9	16,9	25,9	33,7	28,4	38,8	15,4	44,6	30,6
Nysparande, netto	3,5	-4,1	5,4	-5,7	3,9	-24,1	-2,8	-15,5	0,1
Inkl. kollektiva försäkringar	17,8	11,5	19,2	8,9	18,4	-8,2	11,7	-0,8	13,5

*) Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Även när det gäller nysparandet och den nyupplåning som gjorts har tredje kvartalet präglats av ett slags status-quo, i den meningen att skulder och sparande ökat nästan exakt lika mycket. Jämför man med föregående kvartal kan man dock notera en tydlig nedgång i skuldtillväxten. Huruvida detta skall uppfattas som ett trendbrott när det gäller de senaste årens låneexpansion i hushållssektorn är dock för tidigt att bedöma; man ska också ha i minnet att skuldökningen under andra kvartalet var osedvanligt hög. Här kan finnas ett mått av slumpmässighet i variationen mellan kvartalen.

Hushållens nysparande brutto och skuldökning brutto
kvartalsvis, 2002 kv. 3 - 2004 kv. 3

Sparformernas utveckling

Hushållens nysparande fördelat på sparformer

Transaktioner under perioden	2002		2003			2004			
	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.
Miljarder kronor									
Försäkringssparande, individuellt*	9,1	10,4	10,3	10,1	8,7	11,0	13,6	13,1	9,7
Aktier	3,2	5,2	-4,4	1,1	-3,4	5,2	1,1	-2,5	0,0
Fonder	1,9	6,7	3,4	6,5	7,2	7,7	6,0	5,0	4,6
<i>Därav svenska fondandelar</i>	-2,1	1,7	-1,1	2,1	3,1	3,0	3,1	2,8	0,6
<i>Därav utländska fondandelar</i>	4,0	5,0	4,5	4,4	4,1	4,7	2,9	2,2	4,0
Bankinlåning**	15,6	0,7	11,0	16,4	19,1	-19,0	8,9	13,1	17,8
Obligationer	-1,0	-1,0	4,5	-6,1	1,2	5,3	-4,1	-0,4	-1,4
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	-1,2	4,8	-2,4	0,9	0,1	5,0	-4,6	1,8	0,0
Övriga finansiella tillgångar***	-7,2	-14,0	8,7	-1,0	-0,6	-0,4	-8,2	-1,0	0,0
Totalt	20,4	12,8	31,3	28,0	32,4	14,8	12,7	29,1	30,7

*) Beräkningsmetoden har under 2002 ändrats från att tidigare haft bolagsnivån som bas till att nu utgå från försäkringsgren.

**) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

***) Kundlikvidfordringar

Nysparandets fördelning mellan olika sparformer har inte genomgått några dramatiska förändringar under det senaste kvartalet. Mest tydligt är att banksparandet fortsatt att ta en växande del av nysparandet.

Försäkringssparandets andel av nysparandet har minskat under tredje kvartalet.

I vad mån det skett omfördelningar mellan olika former av försäkringssparande, exempelvis traditionell livförsäkring och fondförsäkring, går dock inte att utläsa utifrån denna statistik.

Hushållens finansiella portfölj

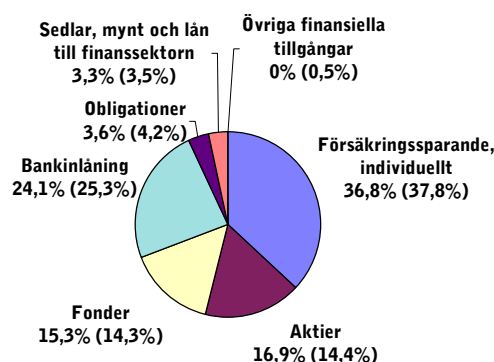
Miljarder kronor	99 dec	00 dec	01 dec	02 dec	03 sep	03 dec	04 mar	04 jun	04 sep
Försäkringssparande, individuellt	733	800	889	822	851	865	878	891	901
procent	30	34	37	39	37,8	37,1	36,7	36,8	36,8
Aktier	571	484	418	286	325	367	412	413	415
procent	23	20	17	14	14,4	15,8	17,2	17,1	16,9
<i>Därav svenska aktier</i>	472	407	352	241	278	313	354	354	357
<i>procent av aktier</i>	83	84	84	84	85	85	86	86	86
<i>Därav utländska aktier</i>	99	77	66	45	48	54	58	59	57
<i>procent av aktier</i>	17	16	16	16	15	15	14	14	14
Fonder	514	472	413	284	322	349	373	375	374
procent	21	20	17	14	14,3	15,0	15,6	15,5	15,3
<i>Därav svenska fonder</i>	452	413	355	231	255	276	298	300	300
<i>procent av fonder</i>	88	88	86	81	79	79	80	80	80
<i>Därav utländska fonder</i>	61	59	57	53	68	73	75	75	79
<i>procent av fonder</i>	12	12	14	19	21	21	20	20	21
Bankinlåning*	434	422	484	524	570	551	561	574	589
procent	18	18	20	25	25,3	23,7	23,4	23,7	24,1
Obligationer	139	107	97	95	96	101	90	86	87
procent	6	5	4	5	4,2	4,3	3,8	3,6	3,6
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	74	77	83	81	80	85	79	80	80
procent	3	3	3	4	3,5	3,6	3,3	3,3	3,3
Övriga finansiella tillgångar	0	0	8	3	10	10	1	0	0
procent	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt finansiella tillgångar	2 464	2 362	2 391	2 095	2 254	2 328	2 394	2 421	2 447
Portföljandelar totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

Anm.: ”utländska aktier” avser aktier som köpts eller sålts på svensk marknadsplats

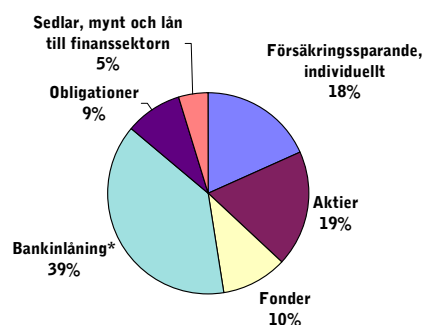
Nysparandet under ett enstaka kvartal utgör en blygsam del av den totala finansiella förmögenheten och har därför på kort sikt normalt ingen större påverkan på fördelningen mellan olika tillgångsslag. Eftersom både andra och tredje kvartalets förändringar i fördelningen av nysparandet varit begränsade, samtidigt som prISRörelserna varit måttliga, blir andelsförskjutningarna i den samlade förmögenheten mycket små. Ser man över en lite längre tidsperiod blir dock förändringarna tydligare. Jämför man ett år bakåt, med situationen under tredje kvartalet förra året, framgår att aktie- och fondsparandet ökat sin vikt. Börsuppgången, snarare än det ökade nysparandet i aktier, är den uppenbara förklaringen.

**Hushållens finansiella portfölj 30 sep 2004
(30 sep 2003)**

Jämför man med läget tio år bakåt, framgår tydligt den stora förändring som hushållssparandet genomgått. Den förändring som är den mest slående är den kraftigt ökande andelen försäkringssparande och bankinlåningens minskade betydelse.

Hushållens finansiella portfölj 31 dec 1993

En annan infallsvinkel att se på förändringar i sparmönstren är att urskilja den andel av hushållens sparande som direkt och indirekt har anknytning till aktier, respektive vad som kan kallas räntesparande. Efter att först ha växt till en toppnotering kring millennieskiftet minskade det aktierelaterade sparandet från dryga 60 procent till 40 procent i slutet av 2002¹. Fram till och med första kvartalet i år har det skett en tydlig uppgång - till 45 procent - av det aktieanknutna sparandet. Därefter har bilden inte förändrats i några riktningar.

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

Miljarder kronor	99 dec	00 dec	01 dec	02 dec	03 sep	03 dec	04 mar	04 jun	04 sep
Aktiesparande *)	1418	1325	1242	787	870	942	1012	1019	1022
procent av portfölj	61	60	56	41	42	44	45	45	45
Räntesparande **)	904	886	975	1146	1216	1212	1219	1236	1260
procent av portfölj	39	40	44	59	58	56	55	55	55
Totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

*) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderar 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderar endast 30%.

**) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 40% av individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderar 50% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderar 60%.

Det direkta ägandet i aktieportföljen

Miljarder kronor	99 dec	00 dec	01 dec	02 dec	03 sep	03 dec	04 mar	04 jun	04 sep
Direktägda aktier	571	484	418	286	325	367	412	413	415
Total aktieportfölj *)	1418	1325	1242	787	870	942	1012	1019	1022
Andel av total aktieportfölj, procent	40	37	34	36	37	39	41	41	41

*) Inkluderar 50% av Andra fonder och fram t.o.m. mars 2002 50% av Individuellt försäkringssparande. Andra kvartalet 2002 inkluderar 40% av individuellt försäkringssparande och fr.o.m. tredje kvartalet 2002 inkluderar endast 30%.

¹ Det ska noteras att försäkringsbolagen under 2002 genomförde stora omplaceringar i sina portföljer till förmån för räntebärande placeringar, vilket påverkar bilden.

Om statistiken

Underlag till Sparbarometern görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Finansinspektionen. Syftet är att snabbt ge en preliminär kalkyl över hushållens finansiella sparande och förmögenhet kvartalsvis. Publiceringen sker inom fem till sex veckor efter kvartalsskifte på Finansinspektionens hemsida, www.fi.se. Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom en månad efter kvartalsskifte.

Sparbarometern bygger på samma begrepp som finansräkenskaperna, vilka är en del av nationalräkenskapssystemet och som styrs av internationella regler. Sparbarometern har därigenom samma definitioner som finansräkenskaperna vilket medför att uppgifterna har en god överensstämmelse med de uppgifter om hushållen som senare presenteras i de kvartalsvisa finansräkenskaperna.

Underlagen till Sparbarometern på SCB: s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product___7808.asp

Finansräkenskaperna på SCB:s hemsida:

http://www.scb.se/templates/Product___7770.asp

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Hans Bäckström

08-787 8080

hans.backstrom@fi.se

SCB:

Christina Ekblom, ekonom

08-506 944 89

tina.ekblom@scb.se

Hans Olsson, ekonom/statistiker

08-506 942 29

hans.olsson@scb.se